

แผนการเตรียมความพร้อมให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านปศุสัตว์

จากการเกิดวิกฤตจากภัยพิบัติต่าง ๆ นั้น ส่งผลกระทบโดยตรงต่อกิจการปศุสัตว์ ซึ่งในแต่ละปี จะมีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ หากเกิดอย่างปัจจุบันทันด่วน จะเกิดความเสียหายเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะการเกิด อุทกภัย ภัยแล้ง ทำให้สัตว์ตายและสูญหาย ขาดที่อยู่อาศัย ขาดแคลนอาหาร ทำให้เกิดผลกระทบกับสัตว์ใหญ่ หรือสัตว์ที่ทำอาหารตามธรรมชาติ โค กระบือ แพะ แกะ จะขาดแคลนอาหารเนื่องจาก อาหารธรรมชาติจะเกิดความเสียหาย ซึ่งจะส่งผลถึงสุขภาพของสัตว์ จะทำให้อ่อนแอ และป่วยเป็นโรคต่าง ๆ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

ดังนั้น เพื่อเป็นการจัดทำแผนการเตรียมความพร้อมในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้านปศุสัตว์ จึงเป็นการปฏิบัติการเชิงรุกในการป้องกัน และลดผลกระทบจากภัยพิบัติที่เกิดขึ้น รวมทั้งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ และส่งเสริมขีดความสามารถของเกษตรกรให้มีทักษะในการแก้ไขปัญหา และช่วยเหลือตนเอง เฉพาะหน้า อีกทั้งสนับสนุนให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการทำแผนป้องกันภัยเบื้องต้น เพื่อสร้างสำนึกและความรับผิดชอบ ซึ่งจะเป็นการแก้ปัญหายั่งยืนต่อไป

การดำเนินงาน

๑. การดำเนินการก่อนเกิดภัย

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการป้องกันและลดความสูญเสียความสูญเสีย ด้านปศุสัตว์จากภัยพิบัติจำเป็นต้องจัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- การจัดเตรียมบุคลากร
- การจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์และยานพาหนะ
- การจัดเตรียมสถานที่ถาวรสำหรับอพยพสัตว์ที่ปลอดภัย
- การเตรียมเสบียงอาหาร
- การเฝ้าระวังก่อนเกิดภัย

๑.๑ การเตรียมบุคลากร

๑.๑.๑. หน่วยประชาสัมพันธ์

มีภารกิจในการประชาสัมพันธ์ แนะนำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์เตรียมการป้องกันภัยโดยการสำรองเสบียงอาหาร เวชภัณฑ์ การนำสัตว์ไปทำวัคซีนล่วงหน้า เพื่อเป็นการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรคให้กับสัตว์ จัดเตรียมสถานที่อพยพสัตว์ที่ปลอดภัย การชะลอนำสัตว์เข้าเลี้ยงหรือการจำหน่ายสัตว์ก่อนฤดูที่มีความเสี่ยง

๑.๑.๒ หน่วยอพยพสัตว์

มีภารกิจในการอพยพสัตว์ที่ปลอดภัย โดยต้องเตรียมพาหนะหรือประสานขอรับการสนับสนุน ยานพาหนะจากหน่วยงานอื่น

๑.๑.๓ หน่วยให้คำแนะนำการดูแลสุขภาพสัตว์และรักษาสัตว์ป่วย

มีภารกิจในการให้คำแนะนำการดูแลสุขภาพสัตว์ ตลอดจนการดูแลรักษาสัตว์ป่วย หรือสัตว์ซึ่งได้รับผลกระทบจากภัยนั้น ๆ

๑.๑.๔ การเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากร

จัดประชุมบุคลากรทุกกลุ่มงานตามภารกิจ เพื่อชี้แจงและมอบหมายหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ เมื่อเกิดภัยพิบัติ

๑.๒ การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ หรือยานพาหนะ สำหรับดำเนินงาน

เพื่อให้การดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัย เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถดำเนินการได้ทันที เมื่อเกิดภัย ผู้รับผิดชอบในระดับจังหวัดควรจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และยานพาหนะสำหรับดำเนินการ ดังนี้

๑.๒.๑ การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์

จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ที่เกี่ยวกับการดูแลและรักษาสัตว์ป่วย ซึ่งจะต้องมีบัญชี แจกจ่ายละเอียด ชนิด จำนวน และสถานที่เก็บ ซึ่งพร้อมใช้งานได้ที่ ซึ่งประกอบด้วย หลอดและเข็มฉีดยา สำหรับใช้ฉีควัคซีน ป้องกันโรคและรักษาสัตว์ป่วย

- ยาปฏิชีวนะและยารักษาแผล และวัสดุที่ใช้สำหรับรักษาแผลสด
- วัคซีนสำหรับป้องกันโรค
- วัสดุสำหรับเก็บตัวอย่าง เช่น ชุดเจาะเลือดและเก็บซีรัม
- น้ำยามาเชื้อโรค
- รองเท้าบูธ
- แบบรายงานต่าง ๆ ที่ดำเนินการ

๑.๒.๒ การจัดเตรียมยานพาหนะ

การจัดเตรียมยานพาหนะสำหรับใช้ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย เช่น การอพยพสัตว์ การขนส่ง เสี่ยงสัตว์ เป็นต้น เพื่อให้มีความพร้อมโดยระบุผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน ควรมีการวางแผนการใช้นานพาหนะ มี บัญชีกำหนดผู้รับผิดชอบ พนักงานประจำรถ หมายเลขทะเบียนรถ และสังกัดหน่วยงาน รถทุกคันจะต้องมีการ บำรุงรักษาอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถใช้งานได้ทันที และแจ้งแผนการใช้งานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบด้วย

๑.๓ การจัดเตรียมสถานที่ถาวรสำหรับการอพยพสัตว์ที่ปลอดภัย

ในพื้นที่เสี่ยงภัย หากไม่มีสถานที่ธรรมชาติสำหรับอพยพสัตว์ที่ปลอดภัยที่อยู่ใกล้เคียง จะต้องมีการ จัดสร้างสถานที่ถาวรสำหรับอพยพสัตว์เมื่อเกิดภัย โดยให้ประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่อง งบประมาณ และการก่อสร้าง หรืออาจมีการแจ้งเตือนเกษตรกรไม่ให้นำสัตว์เข้ามาเลี้ยงในพื้นที่ดังกล่าว

๑.๔ การจัดเตรียมเสบียงอาหาร

โดยศูนย์/สถานีและพัฒนาอาหารสัตว์ทั่วประเทศ ซึ่งมีอยู่จำนวน ๒๙ แห่ง จะมีหน้าที่ในการ สละมอบเสบียงอาหารสัตว์ สำหรับช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย ซึ่งจะต้องมีการจัดทำบัญชีเสบียงสัตว์คงเหลือ พร้อมทั้งระบุที่ตั้ง ผู้ประสานงาน และหมายเลขโทรศัพท์ ที่ติดต่อได้สะดวก และจะต้องรายงานสต็อกเสบียงสัตว์ ให้จังหวัดในพื้นที่ทราบด้วย

๑.๕ การเฝ้าระวังก่อนเกิดภัย

๑.๕.๑ การจัดทำฐานข้อมูลประชากรสัตว์ แพลงหญ้า เป็นรายครัวเรือน และแหล่งเลี้ยงสัตว์ สาธารณะ โดยข้อมูลจะต้องเป็นปัจจุบัน และควรแจ้งข้อมูลให้ท้องถิ่น เช่น อบต. และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ประจำตำบลทราบด้วย ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการวางแผนช่วยเหลือเมื่อเกิดภัย และการสำรวจความเสียหาย หลักจากภัยสงบ

๑.๕.๒ การสำรวจพื้นที่เสี่ยงภัย โดยให้ประสานกับหน่วยงานกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมพัฒนาที่ดิน กรมชลประทาน หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการแจ้งเตือน

๒. การดำเนินการเมื่อเกิดภัย

ในขณะที่เกิดภัยพิบัติปศุสัตว์จะต้องติดตามการรายงานพยากรณ์อากาศ ของกรมอุตุนิยมวิทยา ตลอดเวลา รวมทั้งการประสานกับหน่วยงานของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และติดตามรายงาน สภาพน้ำท่า โดยประสานงานกับชลประทานจังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบสถานการณ์ของภัยที่จะเกิดขึ้น และเมื่อมีภัยเกิดขึ้นต้องเร่งดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ ประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนภัยกับเกษตรกร

เพื่อเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ ทาวิธีการป้องกันและแก้ไขเพื่อลดความสูญเสียให้น้อยที่สุด เช่น การเตรียมอพยพสัตว์ การเตรียมเสบียงอาหาร การจับสัตว์ขายก่อนเกิดภัย

๒.๒ การเตรียมอพยพเคลื่อนย้ายสัตว์ ไปสู่ที่ปลอดภัย

ให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยในการอพยพเคลื่อนย้ายสัตว์ ไปสู่ที่ปลอดภัย โดยประสานกับท้องถิ่น หรือหน่วยงานราชการต่าง ๆ ในพื้นที่ เพื่อลดความเสียหายที่เกิดขึ้น

๒.๓ ให้คำแนะนำการดูแลสุขภาพสัตว์และรักษาสัตว์ป่วย

ให้เจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้รับผิดชอบเข้าไปดูแล และให้คำแนะนำด้านสุขภาพสัตว์ และรักษาสัตว์ป่วย หรือสัตว์ที่บาดเจ็บจากการเคลื่อนย้าย และหากมีโรคระบาดเกิดขึ้น ต้องเร่งทำการป้องกันรวมทั้งเก็บตัวอย่าง เพื่อตรวจวินิจฉัย และหยุดยั้งการแพร่ระบาดของโรคโดยเร็วที่สุด

๒.๔ การสนับสนุนเสบียงสัตว์ในกรณีที่ขาดแคลน

โดยให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ประสานงานกับศูนย์/สถานีวิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ ในพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งมีอยู่ทั่วประเทศ จำนวน ๒๙ แห่ง ทุกภูมิภาค ในการขนย้ายและสนับสนุนเสบียงสัตว์ หรืออาจประสานงานกับหน่วยราชการในท้องถิ่น เพื่อให้ความช่วยเหลือในการขนส่งเสบียงสัตว์ ซึ่งจะต้องมีผู้ประสานงาน และหมายเลขโทรศัพท์ด้วย หรือหากไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น ๆ ได้ ให้ใช้วิธีจ้างหาบริการในการขนส่ง ในกรณีที่เป็นสุกรหรือสัตว์ปีก ให้สนับสนุนอาหารสำเร็จรูปตามความจำเป็น โดยใช้เงินอุดหนุนราชการ เพื่อช่วยเหลือราษฎรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน และประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

๒.๕ การให้ความช่วยเหลือขณะเกิดภัยโดยใช้เงินอุดหนุนราชการ

สำนักงานปศุสัตว์สามารถเบิกจ่ายได้จากที่ทำการปกครองจังหวัด ซึ่งมีวงเงินอยู่ ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่อภัย ในอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งเป็นการช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า การเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๖ และประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖ หลังจากการเบิกจ่ายแล้วให้เร่งดำเนินการโดยการล้าง ยืมเงินอุดหนุนราชการที่ใช้ไป โดยส่งเอกสารให้กับหน่วยงานของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อดำเนินการของงบประมาณมาทดแทน จากสำนักงบประมาณต่อไป

๓. การปฏิบัติหลังภัยสงบ

หลังจากภัยสงบแล้ว ต้องมีการสำรวจความเสียหายที่เกิดขึ้นและช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติ เป็นการเบาเทาความเดือดร้อน และช่วยฟื้นฟูอาชีพ โดยการช่วยเหลือตามระเบียบฯ และหลักเกณฑ์ โดยใช้เงินอุดหนุนในอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด หรืออาจจะขอรับการสนับสนุนจากงบกลาง โดยช่วยเหลือเป็นเงินสดตามนโยบายของรัฐบาล ตามความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง แต่ไม่เกินหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยแนวทางการช่วยเหลือจะต้องเป็นไปตามมติคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาธรรมชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุดรธานี

๑๕๔ หมู่ ๖ ต.ทุ่งยั้ง อ.ลับแล จ.อุดรธานี ๕๓๒๑๐